

ELTE
EÖTVÖS LORÁND
TUDOMÁNYEGYETEM

**Magyar
Talajtani
Társaság**

Tartsuk helyben a vizet, a talajok vízháztartásának javítása

Félegyházi Fruzsina

Magyar Talajtani Társaság

Talajtérkép Kft.

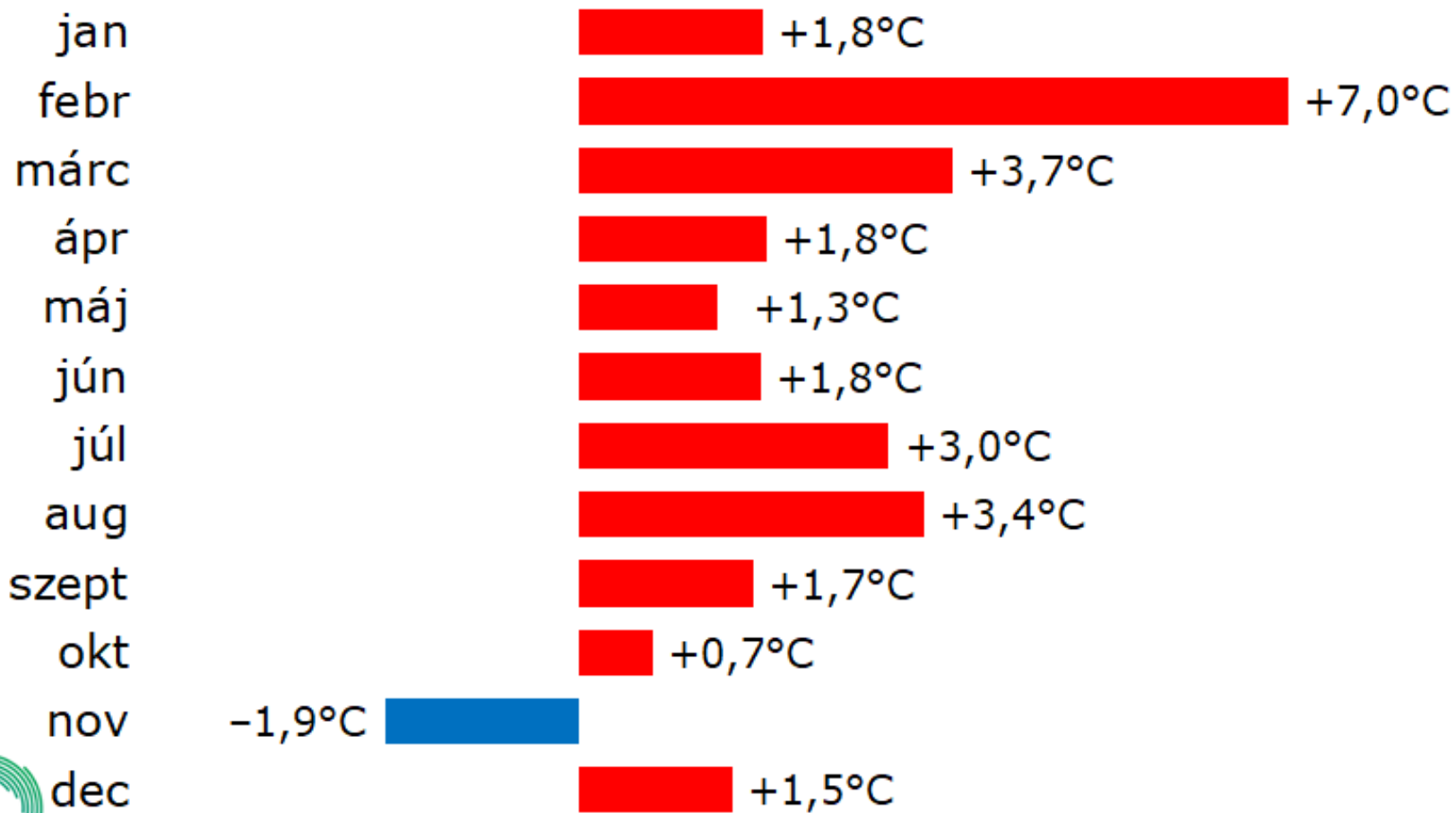
www.talajtar.hu

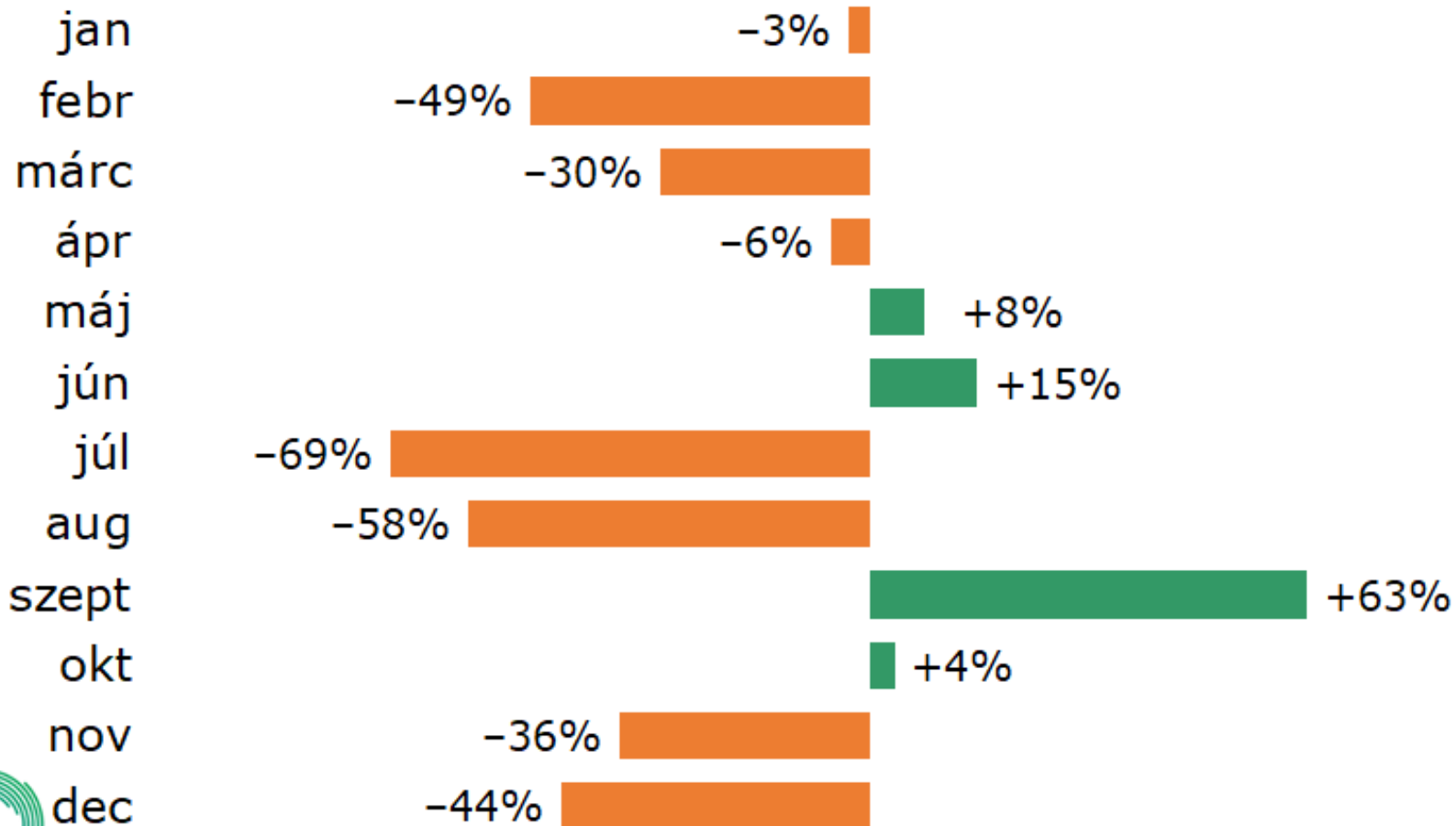
www.talaj.hu

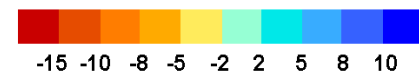
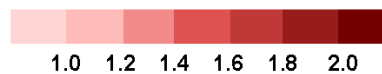
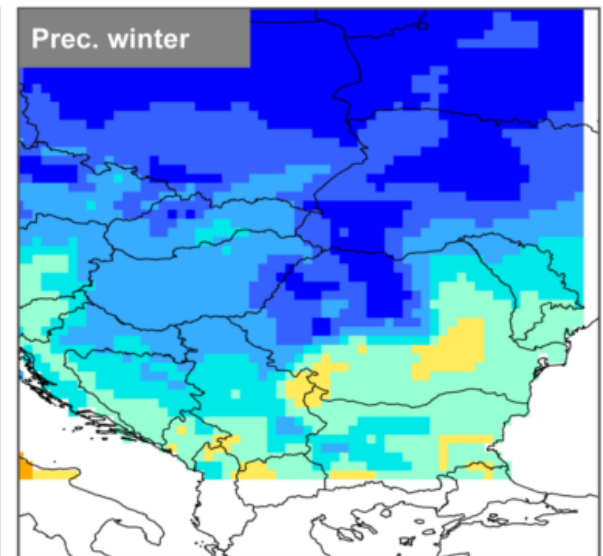
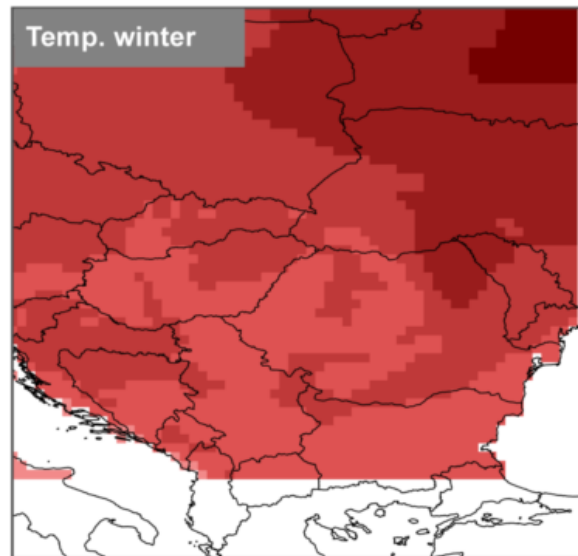
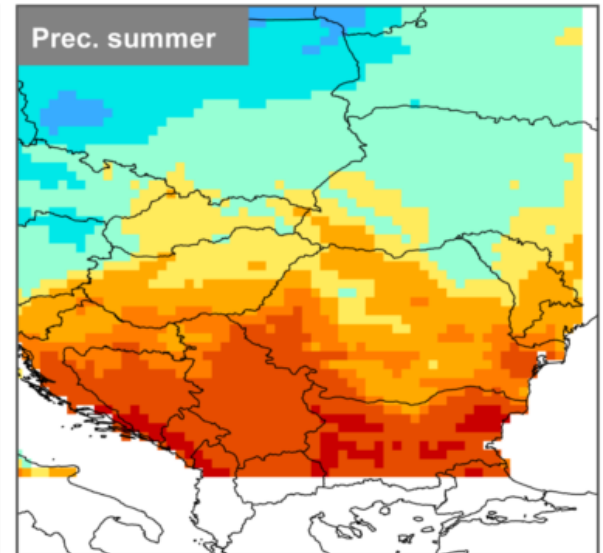
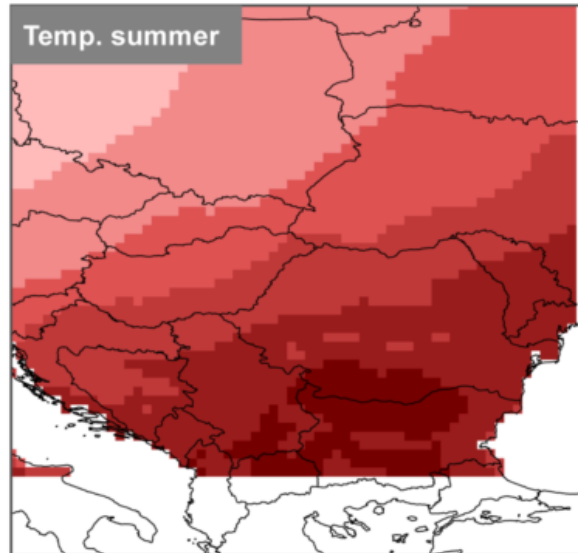
1.	2024.	12,91 °C
2.	2023.	12,23 °C
3.	2019.	12,05 °C
4.	2018.	11,93 °C
5.	2022.	11,83 °C
6.	2014.	11,82 °C
7.	2015.	11,58 °C
8.	2007.	11,50 °C
9.	2020.	11,46 °C
10.	2000.	11,45 °C

A hőmérséklet és a csapadék változása a téli és a nyári félévben 2021–2050 az 1971–2000 időszakhoz viszonyítva

Mit jelent ez a mezőgazdasági termelésben?

- Tavasz és nyár – csökkenő csapadék
- A téli csapadékot tárolni kell --- A TALAJBAN
- Talajok víztartó képességét emelni kell!
- Beszivárgási sebességét emelni kell

Talaj = Partner a vízvisszatartásban

Elsődleges feladat a talajok megfelelő állapotáról gondoskodni!

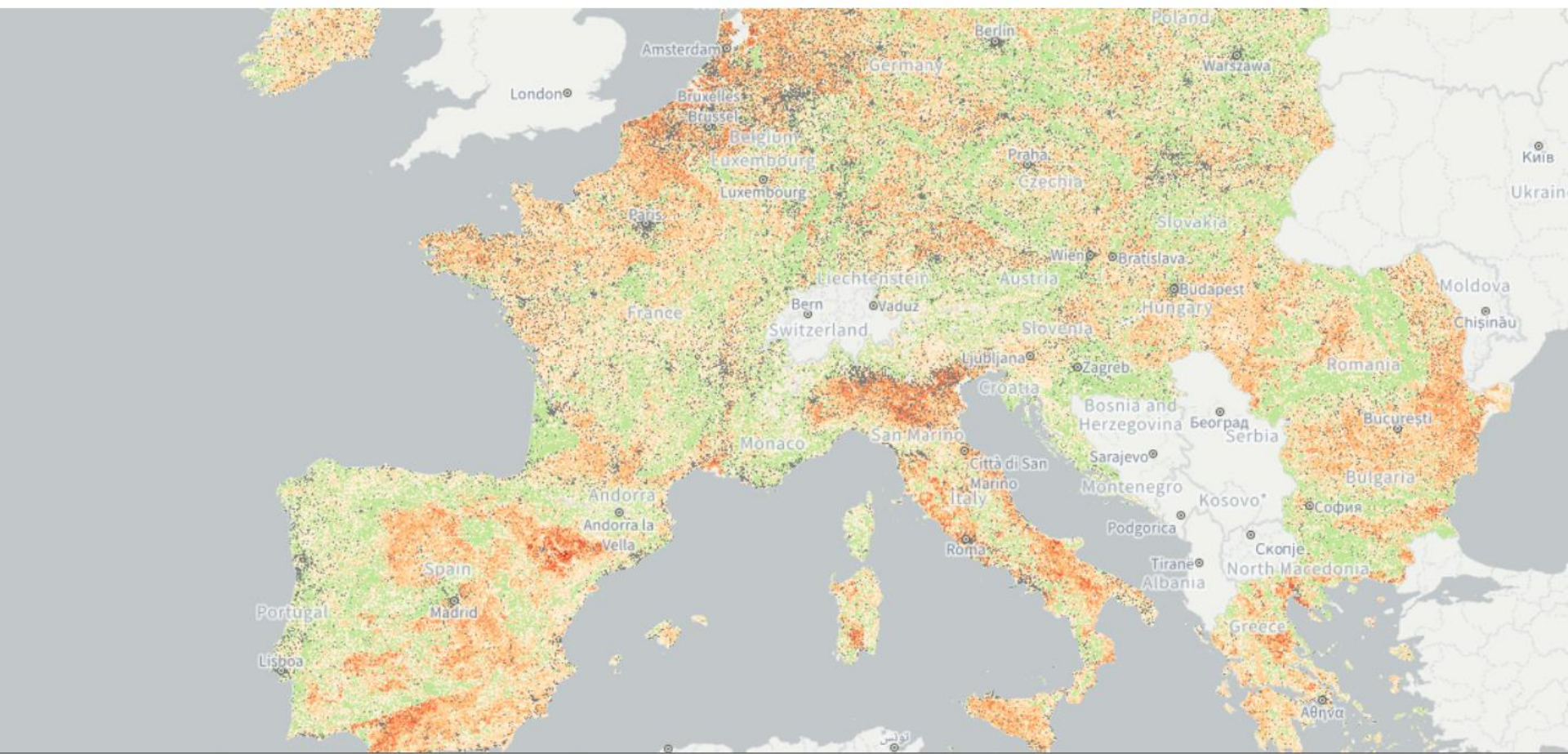
EU SOIL OBSERVATORY

EUSO Soil Health Dashboard

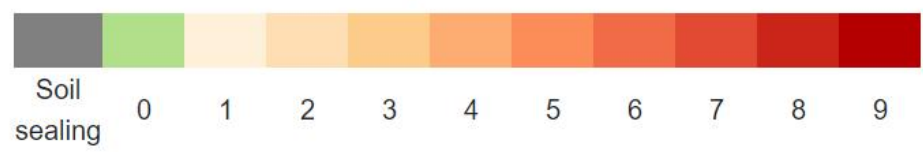

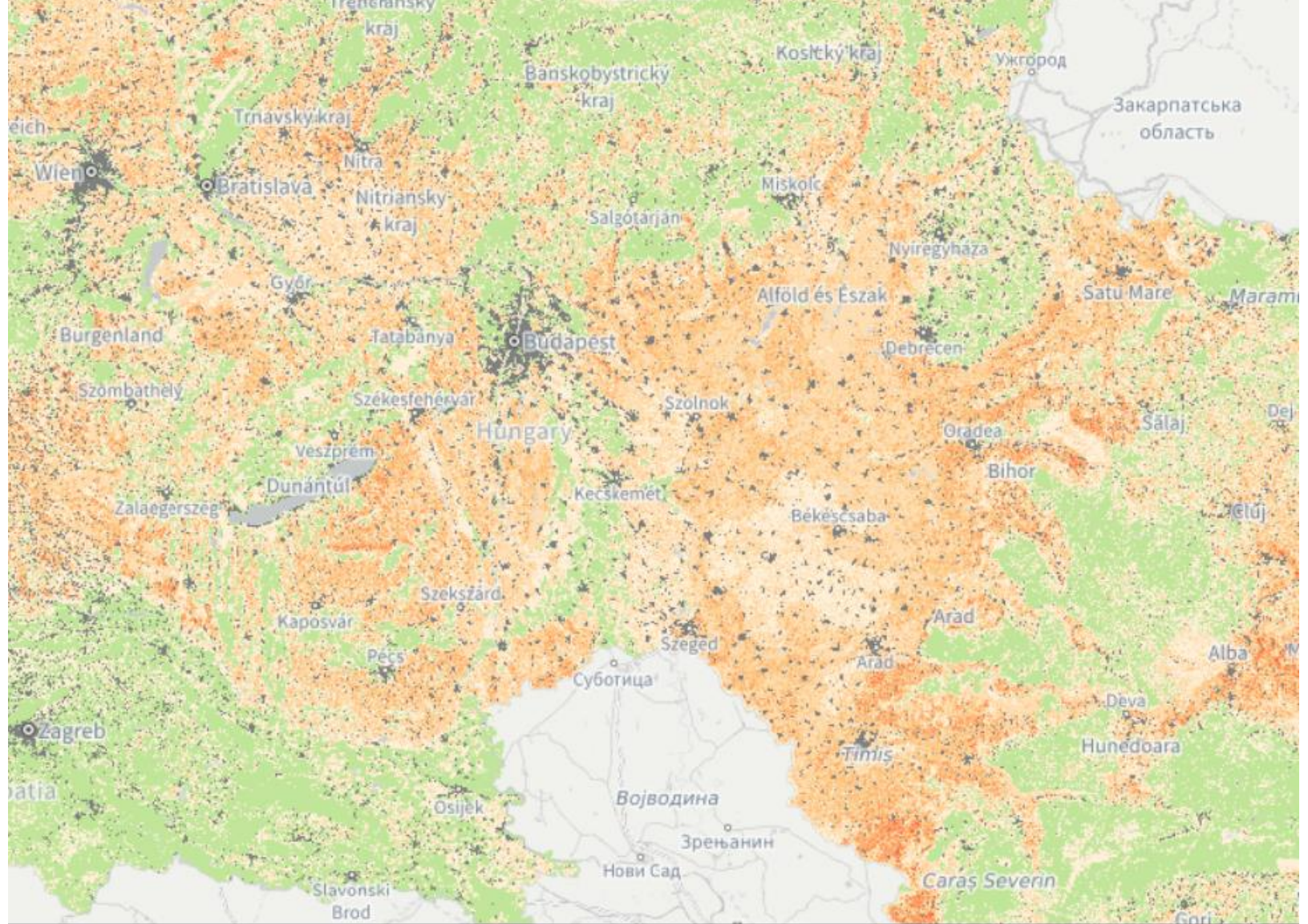
Proportion of land affected by soil degradation in the EU

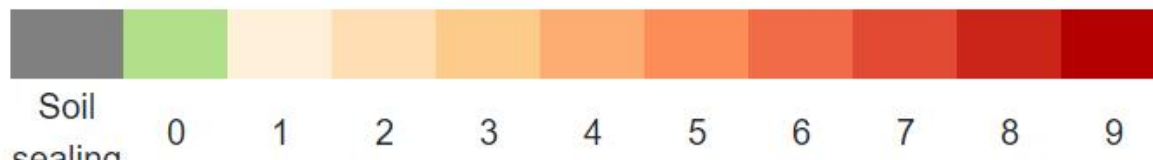

Number of soil degradation processes

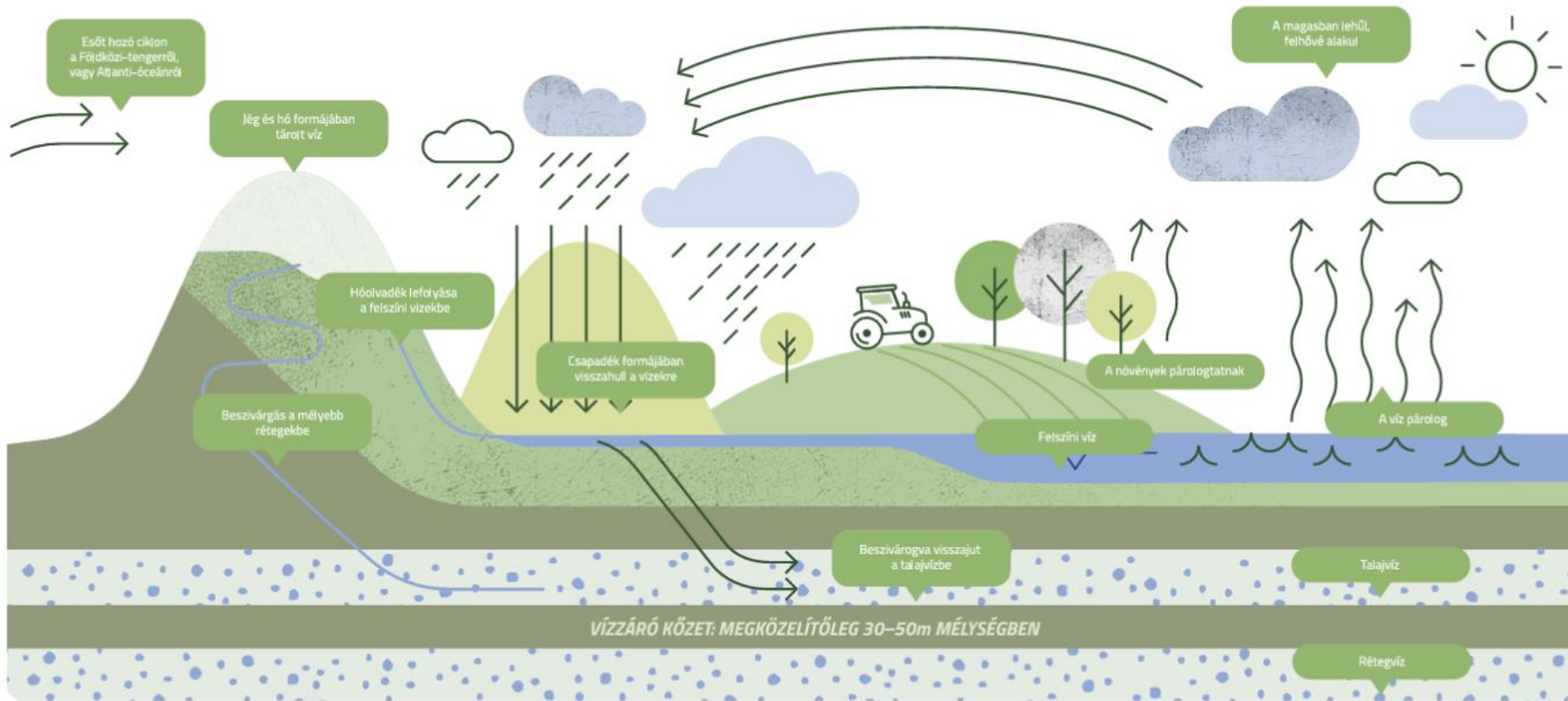

Number of soil degradation processes

A víz körforgása

Jelenlegi talajállapot

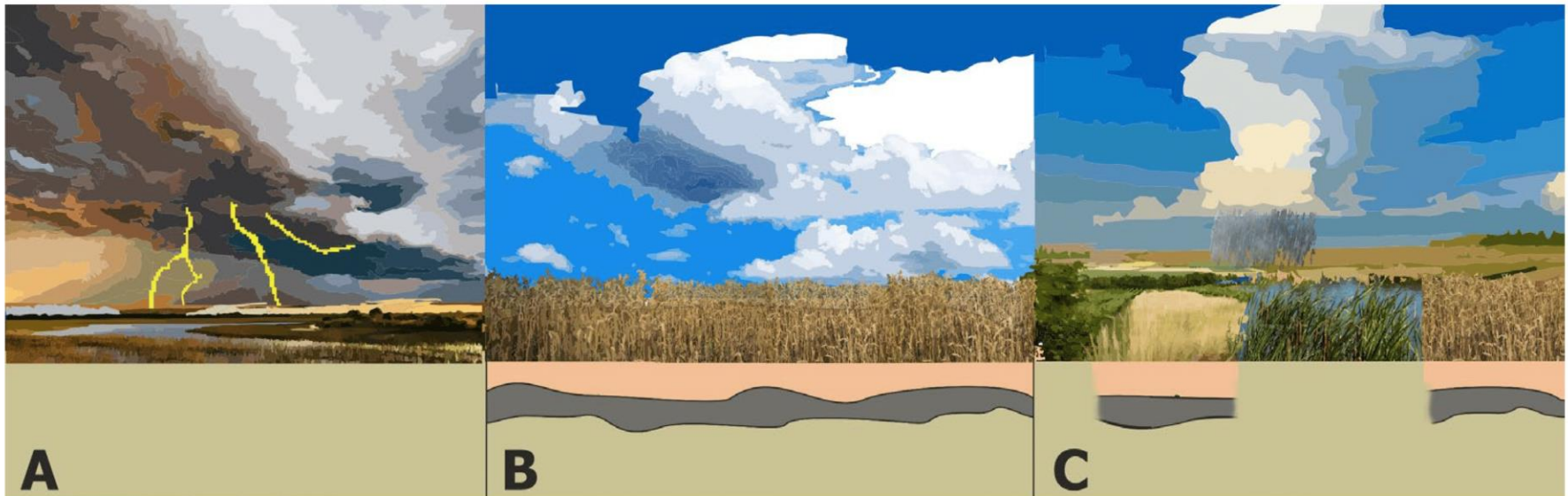

30

40

A víz 3x van “rossz” helyen...

Táj > Tábla > Talai

Pedig lehetne jó helyen is!

Google Earth
Image © 2024 GEBCO/ANPUB

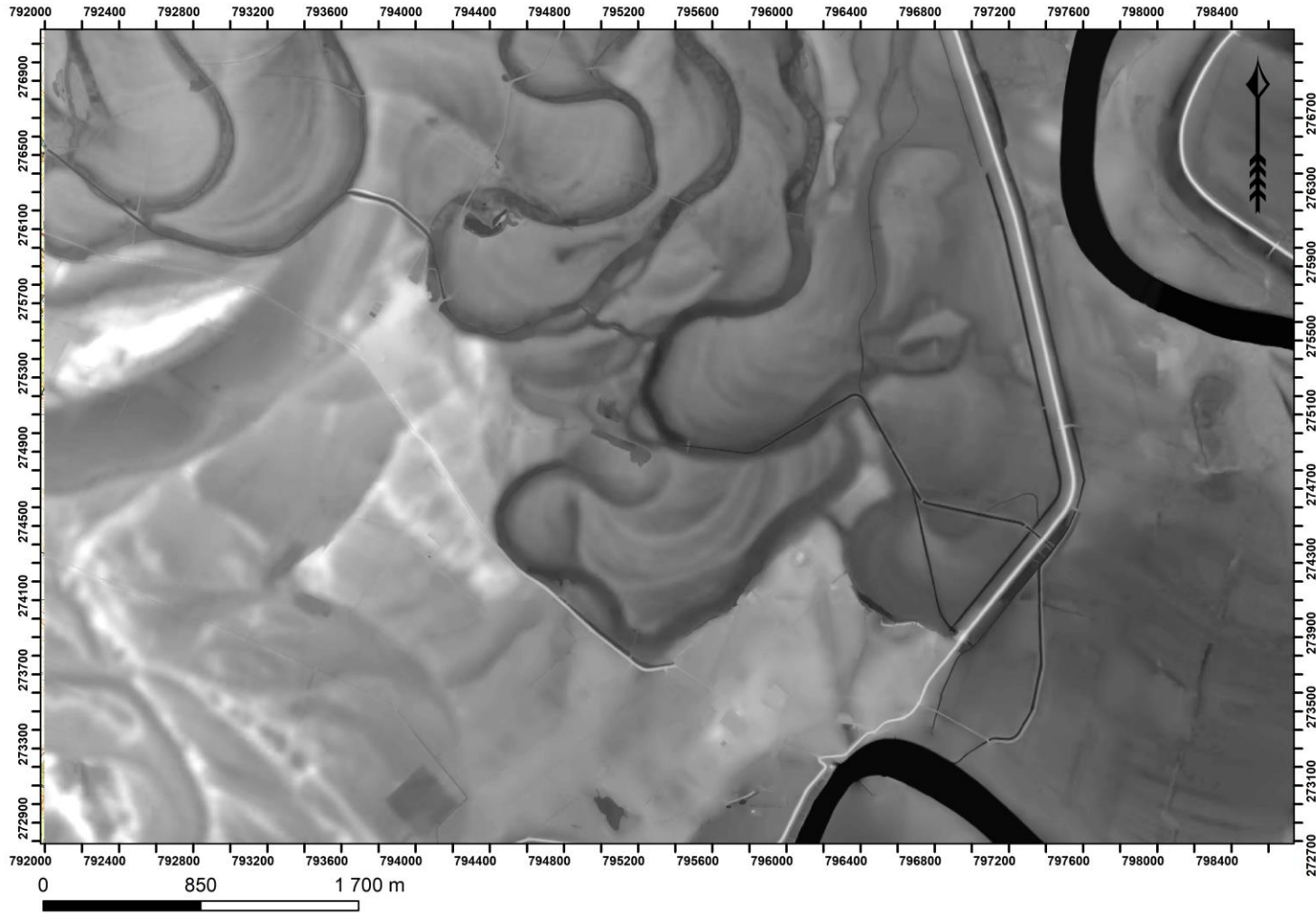
GARASTANYA

Tiszakeszi
Tiszakeszi

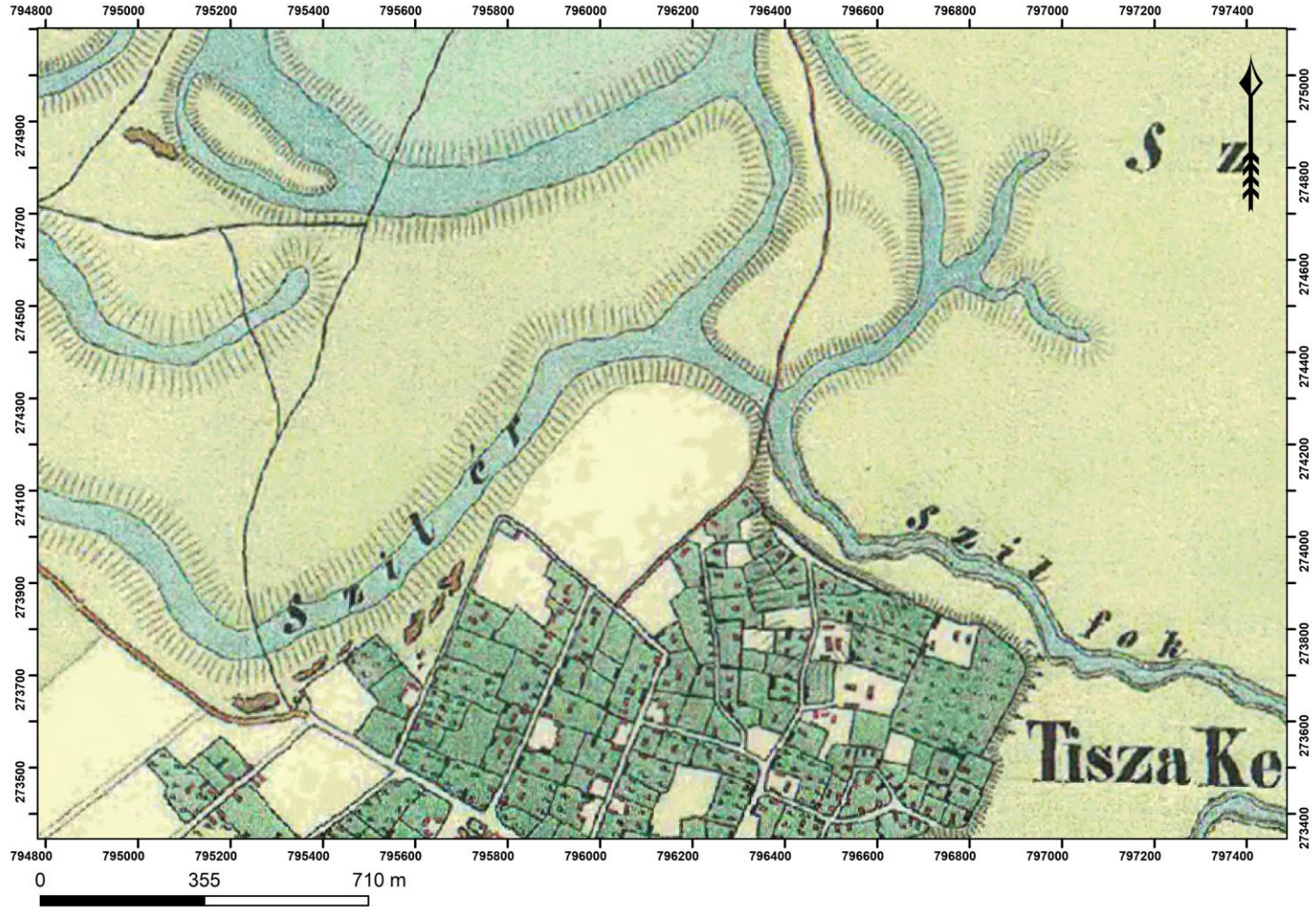
400 m

Tiszakeszi-Bálinthát (Újtemető)

Tiszakeszi-Bálinthát (Újtemető)

Háromfai temető

Coop ABC

Háromfa

Háromfai Szent Péter és Pál-templom

Kossuth u.

Kossuth u.

Image © 2024 Maxar Technologies

Google Earth

Imagery Date: 7/31/2020 46°05'51.43" N 17°19'14.39" E elev 0 m eye alt 3.29 km

Kép: Kovács Károly

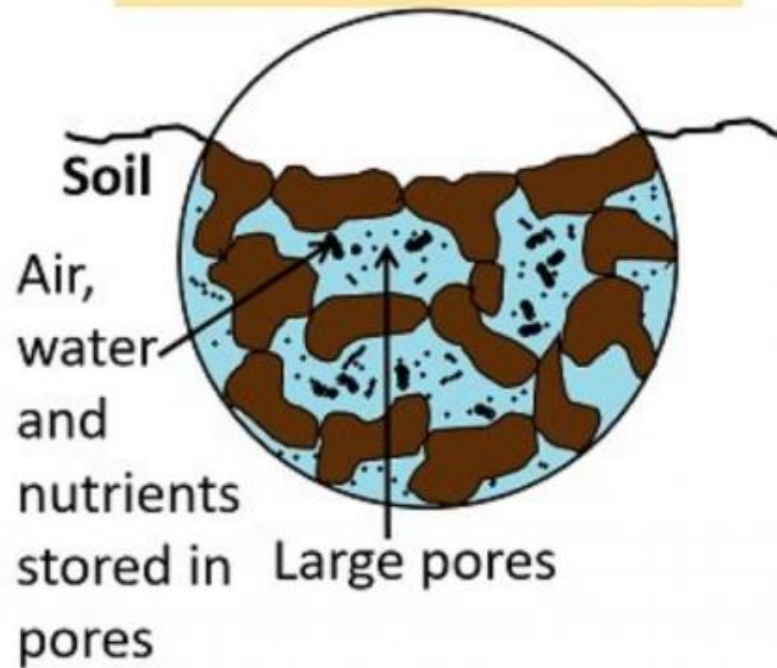
Művelés hatására létrejövő degradációs folyamatok

- Szerves anyag tartalom csökkenése – élettelen
- Biodiverzitás, talajbiológiai aktivitás csökkenése
- Lecsökkent biológiailag aktív idő – lecsökkent élő tömeg
- Szerkezeti elemek összetöredezése, felaprózódása, a gravitációs pórustér csökkenése
- Tömörödött, lemezes, lencsés, prizmás szerkezet kialakulása
- Csökkenő porozitás
- Csökkenő aggregát-porozitás, morzsa-állékonyság
- Kérgesedés, csökkenő beszivárgás, belvíz
- Eketalp kialakulása, gyökerezés gátlása, tápanyagcsapda

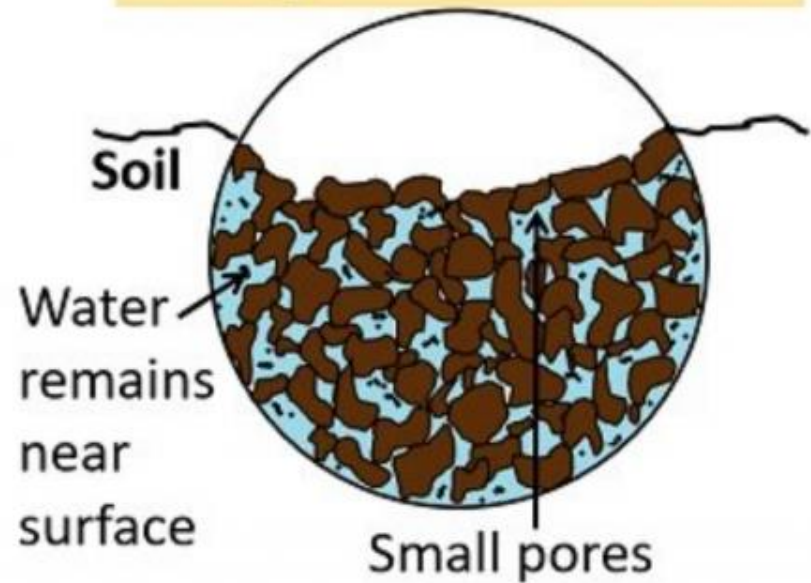
Dr.Dobos Endre

Soil Structure

Well-structured soil

Poorly-structured soil

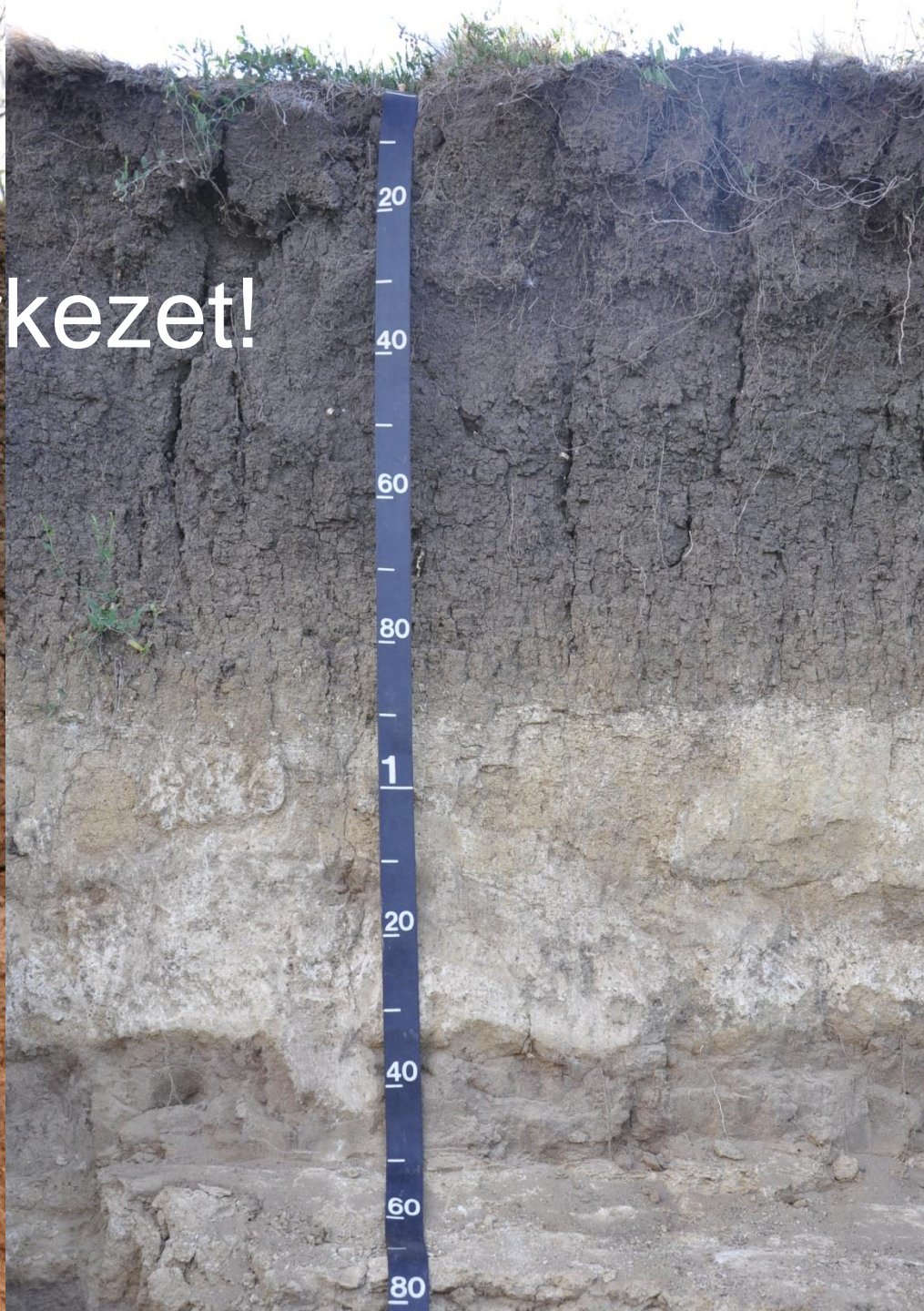

Jó szerkezet!

Figure 24b: A dramatic demonstration of the impact of soil compaction. The soil of an experimental plot (Italy) has been subjected to heavier loads on the right hand side of the image than on the left hand side. The compacted structure of soil on the right has resulted in a reduced infiltration capacity of the soil leading to surface ponding and waterlogging. © Ezio Rusco;

A talajok egészségét segítő beavatkozások

- Két potenciális ok egyszerre
  - Szerkezeti degradáció
  - Szerves anyag csökkenés
- Alapelvek
  - Csökkenő bolygatás – csak a minimális
    - Forgatás nélkül! Cél a szerkezetépítés, nem a rombolás!
  - Állandó élet – szervesanyag bevitel és forgásban tartás
  - Állandó fedés - takarónövények

A talajok alkalmazkodó képességének fenntartása, javítása, talajgazdálkodást

- Kiemelt cél a szerkezeti leromlás elkerülése, szerkezetjavítás
- pórustérfogat és beszivárgás növelés
  - anaerob állapotok elkerülése
- szervesanyag tartalom növelése és a biológiai aktivitás fokozása

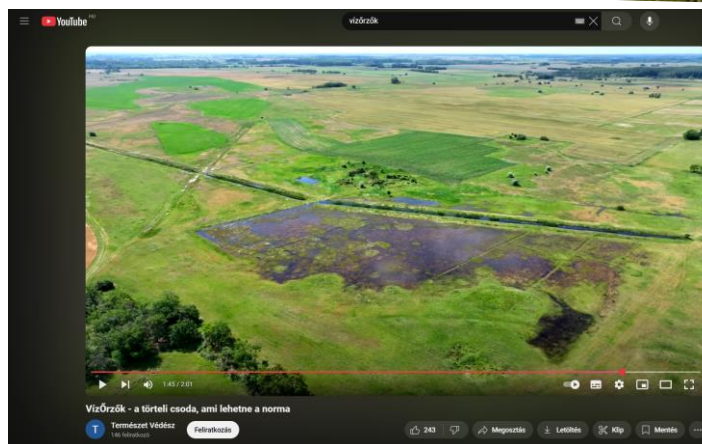
Talajhasználati döntések

- Változatosság – térben és időben
- Mezővédő erdősávok – defláció – talajnedvesség
- Szikes, erodált foltok, gyenge termőképességű területek kivonása, funkció váltás
- Mélyfekvésű, belvizes foltok – zöldítése
- Víz tájban történő visszatartása
- Erózió védelem, kitettség csökkentése
- Forgatás nélküli művelés
- Szervesanyag gazdálkodás
- Gyökértermesztés
- Állandó takarás, takarónövény, mulcs
- Menetszámcsökkentés
- Okszerű gazdálkodás

Vízőrők

- https://www.youtube.com/watch?v=HckSegUEmi0&ab_channel=Term%C3%A9szetV%C3%A9d%C3%A9s

Kép forrása: Patakmania & Vízőrők Facebook csoport

Degraded ecosystems to be restored across Europe as Nature Restoration Law enters into force

The regulation sets binding targets to restore degraded ecosystems, particularly those with the most potential to capture and store carbon and to prevent and reduce the impact of natural disasters.

- Európai Biodiverzitás stratégia 25 000 km folyószakasz helyreállítását célozza meg 2030-ig.
- A Természet Helyreállítási törvény 2024.08.18.-án hatályba lépett
- A tagállamoknak saját hatáskörben olyan intézkedéseket kell bevezetniük, amelyek hozzájárulnak ahhoz, hogy **2030. december 31.-ig** a mezőgazdasági ökoszisztémákra vonatkozóan a jogszabály egyéb pontjaiban meghatározott kielégítő, *nemzeti szinten pedig növekvő* tendenciát érjenek el a jogszabály IV. mellékletben részletesebben meghatározott következő három mutató közül **legalább kettő tekintetében**:
  1. gyepterületi lepkepopuláció-index;
  2. szervesszén-készlet a szántók ásványi talajaiban;
  3. a magas fokú biológiai sokféleséggel rendelkező tájképi elemeket magukban foglaló mezőgazdasági földterületek aránya.

Tanítsuk a talajtant!!!

www.talaj.hu

A TALAJ ÉLETE

– FIGYELEMFELKELTŐ KAMPÁNYNAP

2024. MÁRCIUS 20.

Magyar Talajtani Társaság

„Az utóbbi évtizedekben, s különösen az utóbbi egy évtizedben sokkal került az európai mezőgazdaság és környezetvédelem központi kérdései közé a termőföldek állapota, óvása. A művelésből kivont, a túlművelés és az elhibázott vegyszerhasználat, továbbá a klímaváltság miatt eltűnt, tönkrement termőföldek Európában is riasztó adatokat mutatnak. A kontinens talajainak legalább 60-70 százaléka beteg, és nem állunk jól a magyarországi termőtalajokkal sem, hiszen azok 90-100 százaléka érintett az ún. talajdegradációs folyamatokban.”
(Dr. Dobos Endre elnök, MTT)

A Magyar Talajtani Társaság (MTT) 2024. március 20-án (a csillagászati tavasz első napján) országos figyelemfelkeltő kampánynapot szervez „A TALAJ ÉLETE – amit egy szelvény el tud mondani magáról” címmel. Ennek lényege, hogy felhívja a figyelmet egyik legfontosabb természeti erőforrásunk és nemzeti kincsünk, a termőtalajaink állapotára és fontosságára. A Társaság talajtanos szakemberei a kampányba bekapcsolódó helyszíneken talajszelvényt ásnak ki, és azokat mindenhol az országban délelőtt 10 órától bemutatják, leírják, mesélik a talajról, annak működéséről, és természetesen válaszolnak a megjelentek kérdéseire.

Az MTT célja, hogy ne csak a mezőgazdasági szakma szereplői, hanem a társadalom széles köre, minél több állampolgár számára ismertté tegye a termőtalajok állapota és pusztulása jelentette komplex, a földérsz és a bolygó lakosságát érintő problémákat. A Társaság olyan cégek, oktatási és egyéb intézmények, baráti körök, kertbarátok, erdőjárók, lakóközösségek, szakigazgatási intézetek és mezőgazdasági termelők, gazdaságok, közmédiiumok jelentkezését várja, akik fontosnak tartják a talajtani ismeretek terjesztését és a talajtan népszerűsítését. A program kiemelt célja, hogy élményszerű módon, szakemberektől kapjanak laikusok, érdeklődők olyan információt a talajról, ami ráirányítja a figyelmet annak fontosságára.

A kampánynapra az alábbi linken keresztül, a táblázatban kért adatok megadásával lehet jelentkezni:
docs.google.com/spreadsheets/d/1TOYiPgaZ7BRAaDMT5MsLWtVUxz6VEMIC/edit?usp=sharing&oid=107711293143351532358&rtfpof=true&sd=true

Bővebb információ az MTT honlapján (talaj.hu) és FB oldalán:
fb.me/e/4e3EFMMEI, illetve telefonon (Bertóti Diána +36 30 866 6443 és Szabó István +36 30 641 5276) kapható.

www.talajtar.hu

talajtar@talajtar.hu

e.f.felegyhazi@gmail.com